

Ah, mar je zato tako, ker nimam
 več spuščениh vek in ker mi sonce
 one mehke, svilnate zavese
 med menoj in svetom več ne boža,
 ah, mar je zato, ker daleč, daleč
 stran od mene gre — o vila pisana —
 kar si sladkih bajala mi zgodbic,
 in z metuljih kril predivom tenkim
 skrivala ogabni, večni okostnjak,
 jaz pa sem ga ljubil skozi tvojo prejo —
 vek spuščениh?!

Antun Gustav Matoš
 (1873—1914)

DEKLETU NAMESTO IGRAČKE Ljerka, dete moje, ti igračka mala,
 ti ne slutiš, kaj je žalosten sonet;
 zdaj so ti kostanji zunaj še ves svet,
 čez deset let šele s fantom boš plesala.

Smešno se ti zdi, pa si se nasmejala
 tem neumnim mislim. Tvoj nedolžni cvet
 ne pozna še govornice zrelih let.
 Gledaš me neverno, češ: to bo spet šala!

A prišel bo dan, ko se boš — kot Elvira
 sita don Juana — nekega večera
 spomnila otožno na te nežne strofe.

Muza moje bo ime zašepetala
 in v očeh ti solza bo zalesketala
 kot za mrtvim klovnom neke katastrofe.

Vladimir Vidrić
 (1875—1909)

ADIEU Na hrbtu mi je parahlo
 brenknila mandolina
 in suknjič se bil mi odpel je.

Vsa zlata je mračina
mojim vekam zastrla
moč sonca, vetra in vina.

In se mi je roka zgenila,
ki pesmi skladati zna,
otrla je svetlo solzo,
ki iz oči je prišla.
Čez stolbe tvoje mesta
takole odhajam, gospa.

Vladimir Nazor (1876—1949)

VSE BOLJ SEM TOG Vse bolj sem tog in posušen, vsak dan
bolj suh, vsak dan bolj sama kost.
A kljub temu: kot šipek zrnja sem ves poln sanj
in kvišku upognjen kot nad reko most.

Življenje, s svojo trdo roko me ožmi!
Zrel sem in žlahten je moj sok.
Iz žarkov mnogih sonc zgrajeni svet žari
tam, kjer na mojem mostu je najvišji lok.

Pšenično zrno ali pleva (ni mi mar),
naj se pobratim s hudo uro. Strt
v prah naj doživim ta veliki vihar
in v njem — junaško ali bedno — smrt:

bogato smrt, ki nam v trenutku plača
dolga skopih let, krivic in muk;
smrt, ki — ta čas, ko ukradeno nam vrača —
preorje nas, kot njivo zorje plug.

(*Pesmi partizanke — Rudnik Tušina pri Livnu, 5. 2. 1943.*)